

határozták: jövő dec. 15-én közgyűlést hívni egybe; fölkérni az elnök urat s az illető választmányi tagokat, hogy hivatalukat folytassák még tovább is. Két bizottmányt is neveztek ki, melyek egyike az egyleti alapszabályokat fogja átnézni, s hol kell, módosítani; másika pedig azon vádakat vizsgálja meg, melyeket az egylet egy tagja az egyleti titkár ellen emelt.

⊙ (A pesti kaszinó tagjainak száma) annyira szaporodott, hogy nagyobb szállásról kell gondoskodni, s el is határozták egy ilyen felvételét.

b. — (A gróf Ráday-család péczeli könyvtára.) E nagy jelességű könyvtárt egykoron az országgyűlésen a karok és rendek 40,000 ezüst forinton a nemzet tulajdonául megszerezni határozták. — Albrecht Ö. cs. kir. Felsege szintén tétetett előkészületeket e könyvtárnak a magyar nemzeti Múzeum számára megszerzése végett. — Sőt magára vonta ez európai nevezetességű könyvtár a külföldi figyelmét is és külföldi könyvkereskedők azt megszerezni igyekeznek. — De mivel e könyvtár, különösen a magyar protestans egyház multja történetére nézve megbecsülhetetlen kincs, azért a pesti prot. főiskolabeli bizottmány, lépéseket tett, hogy e könyvtárt a magyarhoni ev. ref. egyetemes hitfelekezet tulajdonául, s a pesti prot. főiskola használatára megszerezhesse. — A vallási buzgalmáról s hazafiságáról egyaránt ismert Ráday-grófi család értesülvén e szándékról, azonnal késznek nyilatkozott a már egyszer megajánlott 40,000 ftnak fizetéséhez felerészben járulni, azaz: a könyvtárt 20,000 ezüst forintért átengedni. Ezután a pesti ev. reform. főiskola bizottmánya kötelességének ismerte hitsorsosait ez ügy fontosságára figyelmeztetni s adakozásra szólítani fel. E felszólításnak lett is eredménye, mert a magyarországi 4 h. h. egyházkerületből s Erdelyből nov. 1-ig az egyházaktól s egyesektől adakozáskép befolyt készpénzben 8013 ft. 58 kr. megajánlatot 2600 ft. 8 arany, fél tallér 1 államkötelezvény, mi mindössze 10,613 ft. 58 krt. 8 aranyat, fél tallért s 1 államkötelezvényt tesz ki. Tehát a könyvtár árának és szállítási s fölállítási költségeinek mintegy fele megvan, s remélhetőleg azon buzgóság, mely ekkora összeget összehozott, a hiányzó részt is elő fogja még teremteni, mert e becses könyvtárnak hazánk részére megmentését s Pesten a központon megnyitását általában minden hazafinak óhajtanania kell.

b. — (A miskolczi közpórházban) főnállása (1856) óta az összes beteg szám egy negyedét tébolyodottak képezik. Így eleinte 24 beteg közt 6, most pedig 100 közt 24 elmebeteg van gyógyítás vagy ápolás alatt. Azért a kórházhoz egy külön osztályt építettek 6 szobával, melyekben s a fűtető tornácson 32 elmebeteg elfér.

Közlekedés.

+ (A dunai gőzhajózási társulat részéről) közhirre tétetik, hogy az idei utolsó gyorshajó Pestről Galacra f. hó 26-án, s Galacról Pestre f. hó 23-án indul. Az utasszállító-hajók, míg az idő engedi, folyvást járnak fognak.

b. — (Új táviróállomás) létesült Erdélyben Fogarason, korlátolt napi szolgálattal.

M i u j s á g ?

+ (Gyászmise Vörösmartyéért.) Halhatlan költőnkért f. hó 19-én, mint halála napján, a ferencziek templomában ünnepélyes gyászmise tartatott, melyen a költő özvegyén és családján kívül tisztelői, különösen a fővárosi fiatalság, nagy számmal voltak jelen. A gyászmise végeztével az ifjuság a „Szózat“ három első szakaszát énekelte el.

+ (Markó Ferencz †.) Kitünő tájfestészünk Markó Ferencz, Pestre érkezett távsürgöny szerint, f. hó 19-én meghalt. A boldogult már hosszabb idő óta szivbajban szenvedett, s valószínűleg az okozta halálát; mely azonban csak testi életének vetett véget: szelleme élni fog remek festményeiben mindaddig, míg az emberek keblében a szép íránt fogékonyság lakik.

+ (Fölmentések a katonai szolgálat alól.) A bécsi, prágai, lemergi, brünni, budai és gráci polytechnikumok rendes nyilvános növendékei, ha feddhetlen erkölcsi viseletök mellett tanulmányaikból kitünő osztályzatot mutatnak ki, a katonai fölmentések végleges szabályozásáig, a katonai kötelezettség alól fel vannak mentve.

△ (Eszterházy Mihály grófnak) visszaadák a kamarási kulcsot és a Leopoldrend kiskeresztjét, melyeket tőle az 1848-ki eseményekben részvét miatt elvettek.

+ (A budai községtanács) Majláth György tárnokmester ur ő excellenciájának megérkezése, hivatalos működésének megkezdése s Budán történt állandó megtelepedése fölötti öröme tanúságul, f. hó 17-iki ülésében egyhangulag elhatározta, a városházát egy hétig nemzeti zászlókkal feldíszíteni.

+ (Pestvármegye), a gr. Károlyi István főispáni helyettes urnál tartott konferencia határozata folytán, f. évi dec. 1-én tartandja első közgyűlését, melyet nov. 29-én egy előkészítő tanácskozmány fog megelőzni.

+ (A kir. személynököknek) 1851-ben a kuria-épületből eltett arczképei e hó 15-én, mint a „P. N.“ írja, ismét visszahelyeztettek.

+ („Petőfi-kör.“) A pesti egyetem s polytechnikumi lelkes fiatalság hirszerint „Petőfi-kör“ czim alatt társalgási együletet szándékozik alapítani, melyben nemesebb szellemi élvezetek közt feladatául tűzé ki minden oldalról önképzését.

+ (Pesten egy harmadik kaszinót terveznek), mely hirszerint „közönsépkaszinó“-nak fog neveztetni. Az aláírások már kibocsátvák, s mihelyt 300 aláíró lesz, a kaszinó megalapul, s a felsőbb engedély ki fog kéretni.

⊙ (Pesten az egészségi állapot) javulására mutat, hogy a Rókus kórházban 80 ágy üres. — Sokan ezt is az előbbi rendszer megváltozásának tulajdonítják.

+ (A hivatalos „Pest-Ofner Ztg.“), mint mondják, nemsokára meg fog szünni.

— (Az Akademia palotájának építése ügyében.) Bécs. nov. 9. A Vasárnapi Ujság f. évi 45-dik számából sajnosan esett értesülnünk, hogy az Akademia palotája tervének elkészítésére a kilátásba helyezett általános pályázámellőzésével csupán két építész s egyik jeles régészünk szólítottak fel. Teljes mértékben osztjuk a t. szerkesztőség ez érdembeli azon megjegyzését, miszerint szükségesnek látja, hogy a közönség az Akademia e határozata iránt mielőbb felvilágosíttassék. — A palotához mi is járulván filléreinkkel, szabadjon ez ügyhez a legtisztább szándékkal röviden hozzászólunk. — Szerintünk az illető t. bizottmánynak ezen eljárása nem elegendő nyílt, nem következetes, és nem méltányos. — Nem nyílt: mert az Akademia palotája egyesek adakozásából épülvén, az egész nemzeté, miért kell, hogy az egyeseknek is nemcsak az ügyhez szólani, de követelni is joguk legyen azt, hogy arra a lehető legméltóbb terv szerzessék meg, mit pedig csak általános pályázás útján érhetni el. Olvastunk is ez értelemben pár helyesen okadatolt nyilatkozatot lapjainkban, ámde az akadémiai bizottmány valamint egy felől e nyílt felszólalásokat ignorálta, ugy másrészt mellőzte az érdekelt nagy közönség iránt tartozó tekintetet, melynélfogva ezen újabb visszatetsző határozatát nyilván és nyíltan indokolnia kellett volna. — Mennyire nem következetes, már a körülményből is kirívó, hogy a t. bizottmány azon épületnél, mely az egész nemzet sajátja, a már megállapítva volt, s csakis egyedül helyes versenyzési elvet, daczára a már ki is híresztelt jutalmaknak, egyszerűen elejtette. — De leginkább ezt ezen eljárás a méltányosság ellen. Külföldi pályázásoknál ugyanis jól esett néha egyegy magyar versenyző, sőt jutalmazottnak is nevére bukkannunk, míg mi magyarokul a viszonylagosság követelményének ellene, szük sorompót vonunk édes magunk köré nemcsak, de meg saját művészeink, építészeink elől is elzárjuk az utat, sőt azon választottakkal szemközt, kik a terv elkészítésével megbizattak, őket mintegy lenézzük, kicsinyeljük. Tisztelet Förster lángeszének, Ybl tehetségének, Henszlmann archaológiai készségének, de a föltevés, hogy ők, és csupán ők fognak a lehető legjobb tervet kiteremteni, bántó hazánk és a szomszéd-föld építészeire nézve. Miért mi, — néhány bécsi magyar építész és mérnök az Akademia bizottmányának ez ügyben kelt határozatát épen nem tart, hatjuk megmáshatatlannak, — s a mondottaknál fogva az általános verseny mellett szavazunk. — Több építész és mérnök nevében: L. V. segédmérnök a tiszamelléki vaspályánál.

(A fentebbi levélhez hasonló felszólalások egymást érik különösen a vidéki lapokban. Reméljük, az akadémiai építési bizottmány tekintetbe fogja venni azokat s az illetők és a közönség megnyugtására el fogja mondani okait, melyek előbbi határozatának megmáshatására birták. A Pesti Napló mult szerdai számában e tárgyra nézve a következőt olvassuk: „Megnyugtatóul annyit mondhatunk, hogy a benyújtandó három terv közül nem kell még okvetlenül valamelyiket elfogadni s a tervkészítés pályája még nyitva maradhat. De voltaképp így is nyitva van az s ugy hiszünk, ha pályázásra sem bocsátották a palota tervét (a mit leginkább azért nem tettek, mert az első rendű építészek nem szoktak pályázni s így ők lettek volna kirekesztve), azért bárkinek szabadságában van, tervet készíteni s benyújtani — s épen így benyújtott terv is nyerhet elsőséget.“ — Ezt írja a Pesti Napló. Nem tudjuk, mennyire hivatalos vagy félhivatalos-e nyilatkozat, de annyit sejtünk, hogy ezen indokolás és biztatás nem nagy mértékben fog szolgálni „megnyugtatóul.“

— Bécs, nov. 20. (A „Szózat“-ot kapkodják. Sör, bor, cigány zene.) Tisztelt szerkesztő ur! Azt üzenik a bécsi kávések, hogy ha gyakrabban küld egy olyan toldalékfelét a Vasárnapi Ujság mellé, mint milyen a 47-ik szám melléklete, akkor köpenyeiket is Vasárnapi Ujság kelméből varratják! Mert vendégük — habár folytonosan sok van — még sem volt annyira régen, mint most, midőn különféle nemzetek anyanyelvükön olvashatták a sokat emlegetett „Szózat“-ot. Tiz, husz tartalékolvasó, minden perczen készen áll a prédára, hogy elkaphassa a zsákmanyt, midőn azt az előbbi olvasó letette.

A kávé ugyan iszonyuan árad, azért mégis megfér hatalmas partjai között, de a sörnek, ugy látszik, csenget a lélekharang. Nagy dolgok történnék most mindenfelé s az mind a szilárd összetartás kifolyása.

Ki hitte volna, hogy a bécsi német képes lenne az ő kedvenc italától, ugyszólván élete párjától megválni? S ez most mégis így van itt, mióta a serfőző urak jónak látták a sör árát egy két krajczárral fölemelni, ritka helyen lehet látni sörivókat. De hogy is lehetne, mikor azalatt, míg a fejét magasan hordó szemüveges osztály — talán intelligentia — nagy komolyan azt mondja: „ad acta“ a sörrel! — a gumpoldskircheni Hans Jörgelnek (humor. néplap) nyílt sisaku harczosai szilárdan lelkesítik egymást, mondogatva „Nur ka Pier net“ (analog: Nur ka Wossa net).

Hiában minden igyekvés, hiában minden önfeláldozás! Nem lehet a publikumot megnyerni; nem segítenek a bajon a falragaszok a hirdetések, melyek szerint itt vagy amott előbbeni áron méretik a sör, — nincs pardon!

S a sörös hordókkal terhelt szekerek, engedve a kérlelhetlen visszahatas szüleményeinek, jónak látják, most már, üres zsebekkel ugyan, de komoly gondolatokkal s annál több ezetnek szánt sörrel ellátva, szép csendesen visszaballagnak.

Nem csupán csak ez az eredménye van azonban ez árpa-forradalomnak, hogy a collossalis, domboru sörivő szörnyetegek majd ezután lelohadtak s visszakapják eredeti emberi külsejüket, — hanem az is, hogy a magyar borkereskedés ezáltal nem csekély lendületet nyervén, ezáltal is csak Magyarország jó hire terjed.